

Ako ďalej so zamestnancami so ZP

Novela zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch prináša zásadnú zmenu v posudzovaní zamestnancov so zdravotným postihnutím (ZP), ktorí nie sú uznaní za invalidných, ktorá je účinná od 1. januára 2023. Ako si s ňou poradiť?

Nové pravidlo určuje, že ministerstvo pre potreby posudzovania plnenia podmienok udelenia štatútu RSP, ako aj úrady práce pre potreby vyrovnávacieho príspevku budú za zdravotne postihnutých zamestnancov podľa § 2 ods. 5 písm. b) uznávať len takých zamestnancov, ktorí:

- sú uznaní za invalidných (rozhodnutie Sociálnej poisťovne), alebo
- z rozhodnutia o nepriznaní invalidity vyplýva pokles ich schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 20 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, alebo
- majú dlhodobé zdravotné postihnutie potvrdené posudkom posudkového lekára úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Takže pre tretiu skupinu nebude od 1. januára 2023 stačiť potvrdenie napr. od pracovného lekára, alebo ošetrojúceho odborného lekára ako doteraz. Ak sa zdravotne postihnutý človek bez uznanej invalidity bude chcieť stať zamestnancom RSP ako znevýhodnená osoba, bude musieť podať na úrad práce žiadosť o posúdenie svojho zdravotného stavu s doložením všetkých dokumentov o zdravotnom stave (nálezy, epikríza a pod.) a následne o jeho zaradení medzi znevýhodnených podľa zákona o sociálnej ekonomike rozhodne posudkový lekár úradu práce. Na rozhodnutie mu zákon dáva 30 dní. Proti rozhodnutiu bude možné podať odvolanie, o ktorom bude rozhodovať posudkový lekár Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

Ako s terajšími zamestnancami

Novela zákona v prechodnom ustanovení stanovuje, že všetci doterajší zamestnanci so ZP sú uznaní za znevýhodnených podľa doterajších pravidiel. Tie (§ 2 ods. 5 písm. b) druhý bod) hovoria, že lekárske posudky (akýkoľvek) má platnosť jeden rok.

Takže, každý zamestnanec RSP, ktorý má v súčasnosti (do konca roka 2022) vydaný posudok o „dlhodobom zdravotnom postihnutí“ môže tento posudok používať ako stále platný 365 dní od jeho vydania.

Čiže v praxi, ak RSP podá žiadosť o uzavretie zmluvy s úradom práce napr. 16. januára 2023, môže preukázať zdravotné postihnutie svojich zamestnancov posudkom/potvrdením, ktorý v deň podania žiadosti nie je starší ako rok, takže bol vydaný najskôr 15. januára 2022. Alebo neskôr, ale najneskôr 31. decembra 2022.

Ako s novými zamestnancami

Toto, samozrejme, platí aj pre prípadného nového zamestnanca, ktorého chce RSP zamestnať od 1. januára 2023, prípadne aj neskôr: ak budú mať aj takýto človek potvrdenie/posudok podľa

dnešných pravidiel vydané do 31. 12. 2022 vrátane (hoci je to sobota, aj v taký deň môže lekár pracovať), môže ho právoplatne použiť do 30. 12. 2023 bez potreby posudzovania posudkovým lekárom úradu práce.

Ak sa teda zamestnanci RSP so zdravotným postihnutím bez uznanej invalidity alebo rozhodnutia SP o zníženej schopnosti pracovať o vyše 20%, chcú vyhnúť posudzovaniu zo strany posudkového lekára úradu práce, pre rok 2023 im bude stačiť, ak budú mať akýkoľvek lekárske posudok vydaný do konca tohto roka, do 31. decembra 2022 vrátane.

Každý zamestnanec RSP alebo potenciálny zamestnanec RSP so ZP, ktorý od 1. januára 2023 nebude mať platný (menej ako 365 dní starý) posudok od svojho alebo pracovného lekára, bude musieť prejsť posudzovaním posudkového lekára úradu práce.

Na konzultačnom stretnutí s MPSVR SR a ÚPSVR SR sme sa dohodli, že takto budú inštruované aj RC SE a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny po celom Slovensku.